

לורנס פישר

"היו יהודים מאוד מוצלחים במצרים. לאן הם נעלמו?"

ניוזלטר מספר 45

האמת היא שקשה להאמין שהגענו לניזלטר 45. חלק זה בזכות מי שקורא את השטויות שלי. ברגע שאני מקבל תגובה טובה או אנשים אומרים לי "חידשת לי משהו" או "הזכרת לי...", זה עושה לי טוב, ונותן לי כוח להמשיך ולכתוב. זה הזמן לאמר תודה לכולם. הסיפור של היום נולד כשרציתי להמשיך בתצוגה הבולאית שלי ולהתחרות בתחרות בבוסטון 2025 וחבר הציע שאכין דף תצוגה על יהודים שעשו חיל ב"גלות". כשהתחלתי לחקור, אותו חבר שב וסיפר על סיימון ארצט, המצרי, ואני לא הכרתי את הסיפור, ואם גם אתם לא הכרתם, אז הנה הסיפור.

ב-1869, בקושי שנה לאחר פתיחת תעלת סואץ, הגיע לעיר ההומה פורט סעיד במצרים יהודי ניו-יורקי בשם סיימון ארצט. באותה תקופה, פורט סעיד התפתחה במהירות, כולל פתיחת חנויות, בתי חולים, תיאטרות, בנקים זרים וכד'.

התפתחות זו של פורט סעיד הייתה העיתוי הנכון ליזמות ופה נכנס לתמונה סיימון ארצט, יזם יהודי עם חזון. סיימון התחיל בקטן, ייצר ומכר תחת שמו סיגריות העשויות מטבק טורקי איכותי ועטופות באריזה ייחודית, שזכו במהירות לתהילה. סיימון ניצל את המסים והתקנות המצריים שנתנו גב לגידול טבק, כדי שיוכל לייצר את הסיגריות שלו. הייצור היה כל כך מוצלח שהוא פתח במהרה מפעלים בקהיר ובאלכסנדריה. סיגריות סיימון ארצט הפכו מפורסמות בעולם בזכות איכותן ואריזתן.

אחיינו של סיימון, מקס מוצ'לי, ראה את הפוטנציאל במפעל של דודו והפך אותו למשהו מפואר, חנות הכלבו הנודעת סיימון ארצט. החנות האיקונית הזו הייתה פלא של זמנה, והשתרעה על פני 2,000 מטרים רבועים על פני שתי גלריות, עם תקרת זכוכית מפוארת ששטפה את פנים המבנה באור טבעי. עיצוב הארט דקו הפך את חנות הכלבו המפוארת לנקודת ציון ולאחד המבנים המרהיבים בעיר. החנות הייתה ידועה בהיצע המגוון והרחב מאוד של מוצרים איכותיים. תחת הנהלתו של מקס מוצ'לי, עלה המוניטין של חנות הכלבו, ואף היו לה סניפים בניו דלהי ובפריז.

הצוות, לבוש בחליפות לבנות ובטרבושים אדומים, הוסיף לתדמית הזוהרת של הכלבו. סיימון ארצט דאג לקהל לקוחות עשיר, והציע מוצרים מיובאים משובחים ובכלבו היו מתקנים כמו חנות פרחים, מספרה, בית מרקחת וסטודיו לצילום. מיקומה האסטרטגי של פורט סעיד לאורך תעלת סואץ הפך את הכלבו של סיימון ארצט לתחנה למטיילים בדרך להודו, אוסטרליה, אפריקה ומעבר להם. מלחים ותיירים מצאו את כל מה שהם צריכים בכלבו Simon Arzt, מה שהפך אותו ליעד שאי אפשר לפספס.

לחנות היה אזור ייעודי שבו יכלו הלקוחות לשלוח ולקבל דואר, מה שמביא אותנו לסיפור היום. נוסעים שעברו דרך פורט סעיד יכלו להשתמש בסניף הדואר כדי לשלוח מכתבים, חבילות ומברקים. סיימון ארצט רכש מוניטין בכך שהבטיח שמכתבים וחבילות יגיעו ליעדם במהירות ובבטחה. כמובן שהמיקום היה אידיאלי עבור מלחים ותיירים, שכן הם יכלו לשלב את סידורי הדואר שלהם בזמן קניות של מוצרי יוקרה וחפצים חיוניים אחרים. בעל סניף הדואר בתוך חנות הכלבו הפך אותו ליעד נקודתי לשירותים שונים. לקוחות יכלו לרכוש פריטים, ליהנות מהאווירה ולדאוג להתכתבות שלהם במקום אחד. השילוב של פרקטיות ויוקרה תרם לפופולריות של החנות. מדברים על יזמות!

כלבו סיימון ארצט נותר דוגמה יפה למודרניזם הארט דקו של שנות ה-20, ונותר כסמל לעבר הקוסמופוליטי של פורט סעיד. הדואר היה רק אחד מהמאפיינים הרבים שהפכו את החנות לחלק בלתי נפרד מהמרקם המסחרי והחברתי של העיר. לאחרונה החלו עבודות לשיקום המבנה המפואר, במטרה להחזיר את עטרת כלבו סיימון ארצט ליושנה.

וכך, מורשתו של סיימון ארצט ממשיכה לחיות, עדות לחזון של אדם אחד ולתקופה שחלפה. אז איפה היהודים של מצריים היום? ששש... לא נגלה.

נהניתם, ספרו לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבא.

תגובות, הערות, בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר

מוזמנים גם לבקר באתר: <https://stampandstories.blogspot.com>

אתר חדש בנושא גלויות של הסטרייטיפ היהודי: <https://thejewishstereotypes.blogspot.com>

וגם בערוץ היוטיוב שלי: <https://www.youtube.com/channel/UCHGHIvoXTTM0rpyd3zW3lQQ>